

40 anys del Grup de Joves de Riudoms

Nosaltres, la veu de Joves de Riudoms

Joan Maria Clavaguera Llauredó, periodista i professor de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna

—Joan Maria... tot el que publiquen en aquesta revista ho has escrit tu?

—Sí, és clar. Mai no signo res que no hagi escrit jo de cap a peus.

—I, realment, ho penses tot el que dius?

—Evidentment. En cas contrari no ho publicaria.

Aquesta conversa, breu però tensa, que vaig mantenir l'estiu del 1983, les hores posteriors a l'aparició del segon número de *Nosaltres*, amb un polític

municipal de molt alt nivell i màxima responsabilitat en l'equip consistorial en els primers ajuntaments democràtics, reflecteix clarament la complicada relació entre el Grup de Joves de Riudoms i l'alcaldia durant l'etapa prèvia a l'existència de la publicació. No tots els membres del consistori la compartien ni la van viure amb la mateixa intensitat, però sí els més significatius.

De fet, *Nosaltres* va néixer amb la

voluntat d'informar els socis de l'entitat del gran nombre d'activitats que duia a terme l'associació, però també amb la intenció de ser una veu crítica amb l'oficialitat institucional del moment i amb tot el que comportaven les decisions municipals en la vida del poble, de manera especial per als joves.

La prova que, almenys en part, ho vam aconseguir durant la curta però intensa etapa de la nostra existència és la conversa que encapçala aquest article.

Nosaltres pertany al periodisme «post ciclostil» més rudimentari que podem recordar. L'elaboràvem i coordinàvem bàsicament dues persones, el Lluís Aragonès, president de l'entitat i jo, amb el suport puntual d'algunes associades com ara la Mercè Cros i la Maria del Carme Llauredó.

Comptàvem, això sí, amb la col·laboració de nombroses persones, la majoria socis, que desinteressadament ens feien arribar els seus treballs, articles i informacions que omplien les quaranta pàgines que va arribar a tenir la publicació.

L'objectiu ultrapassava el de ser el butlletí informatiu del Grup de Joves, tal com destacava la portada.

Quatre números de la revista *Nosaltres*, editada pel Grup de Joves de Riudoms.



a del Grup loms

querna de la Universitat Ramon Llull. Cap de redacció de *Nosaltres*

Preteníem crear un estat d'opinió sa i plural sobre la realitat social i política que vivia el nostre país i especialment Riudoms en una època decisiva de la història: el postfranquisme.

El naixement de noves formacions polítiques durant la reinstauració de la democràcia i les primeres eleccions tant a les Corts espanyoles com al Parlament de Catalunya van impulsar la formació de moviments juvenils que, com el nostre, volien aportar aire fresc i renovat a la vida ciutadana, marcada fins el moment per vells tarannàs, no tots dolents però sí viciats en molts aspectes i, per tant, millorables.

Tant el Grup de Joves de Riudoms com el seu butlletí informatiu representaven aquesta ànsia d'obertura democràtica. Les postures oficialistes de l'època necessitaven poder ser contrastades amb les idees més renovadores. Els nous ajuntaments democràtics, les diputacions, els consells comarcals més tard i, sobretot, el Parlament de Catalunya ja ho feien. Però sense les veus crítiques que emanaven de l'ampli, profund i divers associacionisme del qual sempre ha

gaudit Catalunya, no s'hauria aconseguit amb el nivell desitjable.

Exigència, pluralitat i autocrítica sempre van ser les principals essències de la nostra bandera com a organització

«*Nosaltres* va néixer amb la intenció de ser una veu crítica amb l'oficialitat institucional del moment i amb tot el que comportaven les decisions municipals en la vida del poble, de manera especial per als joves»

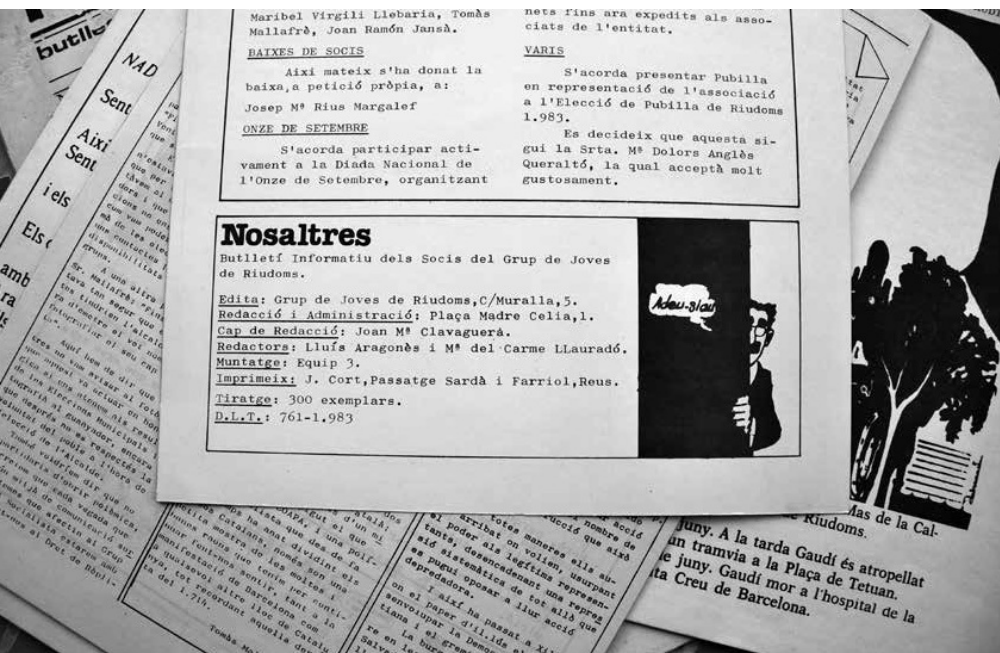
juvenil. I a *Nosaltres* s'hi van reflectir.

La publicació, senzilla però ambiciosa, va ser un veritable èxit mentre va existir. Feta amb il·lusió però amb precarietat de mitjans va aconseguir sobradament

els objectius que des de l'associació ens vam imposar. Amb molts problemes, això sí, ja que algun mes vam córrer el perill de no sortir al carrer si abans no eixugàvem els deutes contrets amb l'empresa que la imprimia. L'atzucac el vam esquivar fent filigranes a vegades al límit del temps reglamentari.

La repercussió va ultrapassar la massa social, d'acord amb les nostres pretensions. Tots els socis la rebien per informar-se de les diverses activitats que el Grup organitzava, però també els no socis la fullejaven i, sense deixar-los indiferents, els creava un estat d'opinió polític i intel·lectual al voltant de moltes de les qüestions que s'hi publicaven. La revista no passava desapercibuda. Generava polèmica. I això, des del punt de vista periodístic, la feia interessant.

Editorials i articles de contingut social i polític; visions poc convencionals sobre algunes de les nostres figures històriques; informacions crítiques amb el medi ambient i la gestió que en feien les administracions públiques; col·laboracions literàries i socials referents a aspectes de la vida quotidiana; entrevistes a personatges vinculats a



Detall de les dades editorials de la revista *Nosaltres*.

la política local, com l'alcalde Humbert Mallafrè, o alguns dels regidors més relacionats amb la vida associativa de la vila. Aquests eren, entre d'altres, els continguts que, juntament amb la informació de les activitats del Grup, construïen un estat de consciència crític entre els lectors.

Francesc Xavier Bonet, Joan Carrión, Mercè Cros, Maria del Carme Llauredó, Josep Maria Toda, Conxa Torres, Xavier Amorós, Maria Elena Samarra, Patricia Domingo, Pere Elías, Josep Maria Escoda, Joan Vilaltella, mossèn Pasqual Gasol, Joan Andreu Torres, Sandra Coll, Jaume Caparó... van ser algunes de les persones que amb les seves col·laboracions van fer possible l'existència de *Nosaltres*.

El Lluís Aragonès i jo ens vam encarregar de confeccionar totes les edicions.

Amb una tecnologia tan arcaica com artesanal i un finançament totalment insuficient però amb una il·lusió desmesurada, vam aconseguir que quatre números diferents del butlletí veiessin la llum i en un nombre de tres-cents exemplars per edició arribessin a les mans dels seus destinataris. A ningú van deixar indiferent. Els continguts generaven opinió i també algunes

reaccions inesperades en alguns dels associats. L'apartat «bústia», una espècie de «cartes al director» permetia als lectors expressar les seves opinions favorables o contràries a qualsevol de les actuacions del Grup de Joves o en referència als continguts de la revista.

Algun soci es mostrava crític amb la poca transparència a l'hora d'informar de les decisions de la Junta directiva. D'altres criticaven el poc rigor d'alguna informació relacionada amb les seccions de l'entitat o ens felicitaven per l'encert dels continguts. Tot eren mostres d'aquest esperit d'autocrítica que en tot moment va presidir la nostra existència. Precisament la icona de *Nosaltres*, la figura d'un Grouxo Marx de còmic, present a moltes pàgines de la publicació, representava bona part dels valors amb els quals ens identificàvem. La punyent intel·lectualitat i la fina ironia del personatge ens il·luminava.

La redacció i veritable sala de màquines de la revista la vam instal·lar inicialment al bar del Principal Cinema, però ràpidament la vam traslladar a les dependències de les antigues Monges de la Consolació, a la plaça Mare Cèlia, cedides per l'Ajuntament al

Grup de Joves.

Amb una màquina d'escriure portàtil Olivetti, multitud de fulls de *letraset*, retoladors de diversos gruixos, revistes, escaire, cartabó, regle, gomes d'esborrar, líquid corrector, llapis i altres estris pariem el nostre fill pròdig. Amb aquestes eines i amb molta il·lusió vam aconseguir néixer el dia de Sant Jordi de 1983.

Certament, vam anar de menys a més. De les vint pàgines del primer número, vam passar a les vint-i-sis del segon i del tercer, el juny i el setembre del mateix any, dedicades a l'arquitecte riudomenc Antoni Gaudí i a la celebració de la Diada respectivament. *Nosaltres* va acabar la seva vida, per diversos motius, el desembre de 1983, amb un especial de quaranta pàgines sobre el Nadal.

El blanc i negre ens va veure néixer i morir. Només una portada, la de l'especial de l'11 de setembre, va ser en color. Fou el vermell de les quatre barres catalanes entrelaçades sobre la silueta del país, obra de l'artista reusenc, d'avis riudomencs, Ramon Ferran, al qual vaig tenir la sort de conèixer personalment com a professor al col·legi la Salle de Reus durant els meus estudis de batxillerat.

Tinc un immillorable record d'aquells dies que vam dedicar a la confecció de la revista. Recent llicenciat en periodisme per la Facultat de Ciències de la Informació de la Universitat Autònoma de Barcelona, després de l'experiència que va suposar treballar als serveis informatius de Ràdio Popular de Reus, em vaig abocar en cos i ànima, juntament amb l'amic Aragonès, en la posada en marxa del butlletí.

Al cap de pocs dies, però, vaig ser nomenat director d'informatius de Ràdio Mar-Cadena 13 de Tarragona, emissora radiofònica vinculada al diari *Avui*, de la qual posteriorment en vaig ser director, la qual cosa va complicar enormement

la meua dedicació. La incorporació, més tard, a la seu central de la cadena a Barcelona la va fer impossible.

Del que en guardo una satisfacció especial és del número dos, on en una interessant entrevista, Humbert Mallafre, de CiU, ens relatava les seves primeres experiències com a alcalde després d'haver estat escollit malgrat no ser la llista més votada.

En aquell mateix número, dos regidors, el de Cultura, Ventura Gili, del PSC, i el d'Esports, Sarturnino Garcia, del PP, mantenien una extensa conversa amb l'equip de redacció de *Nosaltres* on exposaven les seves intencions al capdavant del nou consistori. Mentre l'alcalde Mallafre constata la precarietat econòmica amb què es trobava l'ajuntament, els dos regidors es mostraven esperançats de poder contribuir econòmicament a finançar una bona part de les activitats de les agrupacions culturals i esportives de la vila.

El temps va certificar les seves bones intencions, que es van traduir en interessants subvencions a les activitats del Grup i en un clar esperit de col·laboració envers moltes de les accions iniciades des de la nostra associació. L'editorial de *Nosaltres* va rebre el nou consistori amb un eloqüent titular:

«Canti nou, aigua fresca», que feia patent l'esperança que l'alcaldia s'apropés a associacions que fins al moment no havien estat prou ben tractades. Amb el temps, en un nou editorial titulat «un cant que raja» es constata un important canvi d'actitud de la màxima institució local en aquest aspecte; no solament envers el Grup de Joves, sinó també en relació a altres entitats.

Des de la distància, gairebé trenta-quatre anys després, amb la perspectiva que només atorga el temps, recordo amb certa

nostàlgia aquella agradable etapa de joventut. Un moment de la vida en què parafraçant el poeta gairebé «tot estava per fer i tot era possible». Intentàvem aportar el nostre granet de

«Van representar deu anys en la vida d'uns joves compromesos que els va fer capgirar molts esquemes, idees i tarannàs; uns anys preciosos per practicar la democràcia i l'aprenentatge de la convivència»

sorra per tal que, des de la diversitat, la nostra societat fos més plural i democràtica. I dic des de la diversitat perquè al Grup de Joves s'hi permetien

totes les ideologies democràtiques.

No és l'objectiu d'aquest article constatar-ho, però aprofito l'avinentsa per deixar ben clar que totes les opinions eren respectades en aquesta associació de joves que alguns van pretendre titllar d'extremista. És cert que, en el llenguatge de l'època, l'organització era considerada «d'esqueres» però alguns dels associats, entre els quals m'hi comptava jo, tiràvem per terra aquesta teoria. A l'associació hi cabia tothom i com a totes les entitats que respectaven la pluralitat les majories n'impregnaven el caràcter. Així es reflectia a la publicació on també entre l'equip de redacció vam tenir no poques discussions sobre el tractament, l'extensió i la ubicació d'alguns dels continguts.

L'experiència periodística va ser prou interessant. Forma part de la nostra existència en un temps i un país que experimentava una profunda transformació democràtica que, entre tots, vam intentar accelerar. Ho vam fer amb l'objectiu de bastir una societat on s'hi pogués viure millor. Gairebé trenta-cinc anys després, el repte continua. »

Joan Maria Clavaguera Llauredó va ser el director de la revista *Nosaltres* i com a tal n'escriu els editorials, com aquest, de títol «Canti nou, aigua fresca».

